

Sygn. akt II PK 191/04

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krystyna Bednarczyk

SSN Herbert Szurgacz

Protokolant Małgorzata Beczek

w sprawie z powództwa H. [...] Sp. z o.o. z siedzibą w D.

przeciwko M. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 26 stycznia 2005 r.,

kasacji pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 lutego 2004 r., sygn. akt III APa [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w
P. do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi orzeczenie
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

H. [...] Spółka z o. o. w D. wniosła przeciwko M. K. powództwo o odszkodowanie z tytułu naruszenia umowy o zakazie konkurencji w czasie trwania stosunku pracy. Wyrokiem z dnia z dnia 14 października 2003 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. powództwo oddalił. Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia.

W dniu 6 listopada 1997 r. strony zawarły umowę o pracę. Pozwany został zatrudniony u powódki na stanowisku menedżera na czas nie określony. Strony ustaliły 6-cio miesięczny okres wypowiedzenia. Pozwany zobowiązał się do nie prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności pracodawcy. Umowa zobowiązywała pracownika także do powiadomienia pracodawcy o podjęciu działalności dodatkowej poza zakresem opisanym w umowie (§ 9 ust. 1) niezależnie od jej rodzaju. Zwolnienie pracownika z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia nie zwalniało go z zakazu podejmowania i prowadzenia działalności konkurencyjnej. W czasie, gdy pozwany był zatrudniony u powódki, przedmiotem jej działalności był import, eksport oraz handel wewnątrzkrajowy rurami, kształtkami i sprzęgłami a także surowcami oraz innymi materiałami niezbędnymi do produkcji rur, kształtek i sprzęgieł; produkcja kształtek i sprzęgieł i innych dóbr przemysłowych; import, eksport oraz handel wewnątrzkrajowy maszynami i innymi dobrami przemysłowymi, obsługa serwisowa sprzedawanych maszyn i dóbr przemysłowych. Do obowiązków pozwanego należał nadzór nad sprzedażą prowadzoną przez przedstawicieli regionalnych. W związku z zatrudnieniem w Spółce pozwany był w posiadaniu informacji dotyczących planowanych inwestycji i przetargów, między innymi tworzenia nowego zakładu produkcyjnego Spółki w D. Pismem z dnia 29 marca 2002 r. pozwany wypowiedział umowę o pracę z dniem 30 marca 2002 r., z zachowaniem umówionego okresu wypowiedzenia.

W dniu 24 kwietnia 2002 r. pozwany zarejestrował w Urzędzie Miasta w R. działalność gospodarczą pod firmą "A. [...]" K. M. O fakcie tym pozwany nie poinformował powódki. Stosunek pracy z pozwanym rozwiązał się z dniem 30

września 2002 r. W trakcie okresu wypowiedzenia pozwany otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 39.611 zł. miesięcznie oraz odszkodowanie z tytułu umowy o zakazie konkurencji. W lipcu 2003 r. powódka powzięła wiadomość, że pozwany od dnia 1 lipca 2003 r. jest prezesem zarządu spółki A. obecnie A. [...] w G., największego konkurenta spółki powodowej na rynku wieloprzekrojowych rur kanalizacyjnych.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo uznając, że pozwany naruszył zakaz konkurencji w czasie trwania stosunku pracy, ale pracodawca nie wykazał szkody pozostającej w związku przyczynowym z tym naruszeniem. Powódka jako odszkodowania dochodziła zwrotu wypłaconego pozwanemu wynagrodzenia za pracę za okres wypowiedzenia. Powódka twierdziła, że gdyby pozwany dopełnił obowiązku wynikającego z umowy o pracę i poinformował powódkę o prowadzonej działalności gospodarczej od kwietnia 2002 r. to wówczas zaistniałyby przesłanki do rozwiązania z pozwanym umowy o pracę bez wypowiedzenia i powódka nie wypłaciłaby pozwanemu żadnych świadczeń wynikających z umowy o pracę. Takie następstwa działania pozwanego nie zostały – zdaniem Sądu wykazane.

W apelacji od powyższego wyroku powódka wniosła o jego zmianę i zasądzenie od pozwanego kwoty 206.274,30 zł. Apelacja wskazywała:

naruszenie art. 114 k.p. w związku z art. 122 k.p. przez błędne przyjęcie, że powód nie poniósł szkody wskutek działania pozwanego;

naruszenie art. 8 k.p. przez niezastosowanie tego przepisu, oraz

naruszenie art. 233 k.p.c. przez błędne. przyjęcie, że działalność gospodarcza podjęta przez pozwanego nie jest działalnością konkurencyjną w stosunku do powoda.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2004 r. Sąd Apelacyjny Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i zasądził od pozwanego na rzecz powódki żadaną przez nią kwotę 206.274,30 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 6 września 2003 r. Za zasadny Sąd Apelacyjny uznał zarzut naruszenia art. 114 k.p. w związku z art. 122 k.p.

Sąd II instancji stwierdził, że umowa zawarta między stronami dopuszczała możliwość prowadzenia przez pracownika działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności pracodawcy, ale tylko za zgodą pracodawcy. § 9 ust. 2 umowy

zobowiązywał z kolei pracownika do powiadomienia pracodawcy o podjęciu jakiegokolwiek działalności innej niż opisana w § 9 ust. 1 zawartej umowy. W ten sposób, zdaniem Sądu II instancji, pracodawca chciał zapewnić sobie możliwość oceny, czy podjęta przez pracownika działalność jest działalnością konkurencyjną. Sąd II instancji za bezsporny uznał fakt, że pozwany nie powiadomił powódki o podjętej w kwietniu 2002 r. działalności gospodarczej, a więc w czasie kiedy strony pozostawały w stosunku pracy. Zdaniem Sądu pozwany nie zawiadamiając powódki o podjęciu działalności gospodarczej uniemożliwił jej ocenę, czy podjęta przez niego działalność naruszała interesy Spółki. W ten sposób pozwany naruszył postanowienia umowy o zakazie konkurencji, co uprawniało pracodawcę do rozwiązania z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia. Pozwany naruszając postanowienia umowy o zakazie konkurencji świadomie i umyślnie nie wykonał obowiązku pracowniczego, co doprowadziło do powstania szkody w wysokości wypłaconego mu wynagrodzenia. Zdaniem Sądu II instancji przyjęcie odmiennej oceny przez Sąd I instancji oznaczałoby akceptację naganego działania pozwanego „i absolutną bezskuteczność umów o zakazie konkurencji w zakresie ochrony interesów pracodawcy”. Przyjmując takie założenia Sąd Apelacyjny uznał, że bezcelowe jest ustalenie tego czy działalność gospodarczą podjęta w kwietniu 2002 r. przez pozwanego była konkurencyjna dla powódki oraz czy hipotetyczne rozwiązanie umowy o pracę zostałoby uznane za zgodne z prawem przez sąd pracy gdyby zostało zaskarżone przez pozwanego.

Sąd II instancji nie podzielił twierdzeń strony pozwanej, które miałyby usprawiedliwić przekonanie pozwanego o trzymiesięcznym okresie wypowiedzenia. Sąd stwierdził, że ustalony przez strony sześciomiesięczny termin nie narusza przepisów kodeksu pracy.

W kasacji pozwanego od powyższego wyroku wniesiono o jego zmianę i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania lub też o uchylenie wyroków sądów obydwu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P. Kasacja została oparta na obu podstawach określonych w art. 393¹ k.p.c. W zakresie przepisów prawa materialnego (art. 393¹ pkt 1 k.p.c.) zostały przedstawione zarzuty dotyczące naruszenia:

- 1) art. 101¹ § 1 k.p. w związku z art. 10 k.p. i art. 65 Konstytucji - przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w zakresie przyjęcia, iż zawarty w umowie o pracę obowiązek informacyjny pracownika (pozwanego) ujęty w klauzuli o działalności dodatkowej (§ 9 ust.2 umowy) – jest objęty zakresem zakazu konkurencji z art. 101¹ § 1 k.p., a skonkretyzowanym w klauzuli o zakazie konkurencji będącej częścią umowy o pracę (§ 9 ust. 1 umowy) niezależnie, iż umowa ta przewiduje klauzulę o działalności dodatkowej - w sytuacji, gdy działalność gospodarcza pracownika nie była konkurencyjna wobec pracodawcy;
- 2) art. 101¹ § 1 i 2 w związku z art. 52 § 1 pkt. 1 k.p. - przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji uznanie, iż samo rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej przez pozwanego niekonkurencyjnej w stosunku do pracodawcy w trakcie trwania okresu wypowiedzenia - stanowi naruszenie zakazu konkurencji i uzasadnia rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. - w sytuacji, gdy pracodawca zrzekł się dyspozycyjności pracownika przez zwolnienie go z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę;
- 3) art. 52 § 1 pkt 1 k.p. - przez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, iż w ustalonym i bezspornym stanie faktycznym tj. w sytuacji gdy działalność prowadzona przez pozwanego nie była konkurencyjna w stosunku do działalności powoda, powód miał prawo skutecznie rozwiązać z pozwanym umowę o pracę bez wypowiedzenia;
- 4) art. 52 k.p. - przez jego błędne zastosowanie, wyrażające się w pominięciu, iż w ustalonym stanie faktycznym nie zachodzą wszystkie przesłanki rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia, a w szczególności: przesłanki ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych;
- 5) niezastosowania art. 52 § 2 k.p. wobec istnienia w materiale sprawy okoliczności, iż powód dowiedział się o fakcie prowadzenia działalności gospodarczej przez pozwanego już w maju 2002 r. - na konferencji organizowanej przez P. [...] spółkę z o. o., co oznacza, że upłynął termin jednego miesiąca uprawniający powodową spółkę do skorzystania z uregulowania zawartego w art. 52 § 1 k.p.;

- 6) art. 114 k. p. w związku z art. 122 k.p. oraz art. 116 k.p. - przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie - wyrażające się w przyjęciu, iż szkoda powoda jest wypłacone wynagrodzenie pozwanemu w okresie wypowiedzenia mimo, że powódka nie wykazała, iżby zaniechanie przez pozwanego obowiązku informacyjnego o działalności dodatkowej spowodowało szkodę w jej majątku;
- 7) art. 361 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. oraz w związku z art. 114 i art. 122 k.p. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie - wyrażające się w uznaniu, iż pomiędzy nie poinformowaniem przez pozwanego o rozpoczęciu prowadzenia własnej niekonkurencyjnej w stosunku do powódki działalności gospodarczej, pomimo istnienia takiego obowiązku w umowie o pracę, a wypłaceniem przez powódkę wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia istnieje związek przyczynowy uzasadniający odpowiedzialność pozwanego;
- 8) niezastosowanie art. 8 k.p. w związku z art. 10 k.p. i art. 65 Konstytucji i pominięcie faktu, iż powód żądając zapłaty odszkodowania, odpowiadającego wypłaconemu nienależnie wynagrodzeniu za okres wypowiedzenia, czyni to w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego i zasadą wolności pracy, gdyż sam powód zwolnił pozwanego z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia - czym dał wyraz rezygnacji z pełnej dyspozycyjności pracownika w okresie wypowiedzenia, a podjęta przez pozwanego działalność gospodarcza była niekonkurencyjna wobec pracodawcy.

W zakresie podstawy dotyczącej prawa procesowego w kasacji wskazano na naruszenie następujących przepisów.

- 1) art. 382 k.p.c. w związku z art. 233 i 316 k.p.c. - przez pominięcie przy orzekaniu, istniejącej w materiale dowodowym okoliczności, iż powód już w maju 2002 r. dowiedział się o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej przez pozwanego - w wyniku udziału swego dyrektora generalnego sprzedaży Jacka Głowackiego na tej samej co pozwany konferencji organizowanej przez P. [...], co w razie uwzględnienia tego faktu musiałoby spowodować uznanie rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 Kodeksu Pracy za bezzasadne z uwagi na upływ terminu 1-go miesiąca dla złożenia tego oświadczenia;
- 2) art. 382 k. p.c. w związku z art. 233 i art. 231 oraz art. 316 k.p.c. i art. 45 Konstytucji – przez pominięcie przez sąd rozpoznania istotnej w sprawie kwestii,

iż w ustalonym w sprawie stanie faktycznym rzeczywiście można mówić, że zostały spełnione wszelkie przesłanki zastosowania art. 52 k.p. upoważniające powoda do rozwiązania umowy pracę bez wypowiedzenia, a w szczególności czy udowodnione zostało przez powoda, że niepowiadomienie o podjęciu własnej działalności gospodarczej przez pozwanego (niekonkurencyjnej dla powoda) przy jednoczesnym zwolnieniu pozwanego z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia stanowi ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych przez pozwanego;

- 3) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 i 391 k.p.c. - przez przekroczenia granic swobodnej oceny materiału sprawy - przejawiające się z jednej strony w przyjęciu za swój stan faktyczny ustalony przez Sąd I Instancji, z którego wynika, że działalność gospodarcza podjęta przez pozwanego nie była konkurencyjna w stosunku do działalności powoda, a z drugiej strony, że powódka byłaby uprawniona do rozwiązania stosunku pracy z pozwanym bez wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 pkt. 1 k.p. jedynie z tego faktu, iż pozwany nie powiadomił o podjęciu tej działalności powoda, mimo, iż działalność ta nie była objęta zakazem konkurencji a jedynie nakazem wykonania obowiązku informacyjnego;
- 4) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. i w związku z art. 382 k.p.c. przez przekroczenie zakresu zasady swobodnej oceny materiału dowodowego i przyjęcie za udowodnione założenia, iż gdyby powódka wiedziała o podjętej przez pozwanego działalności gospodarczej rozwiązałaby z nim na pewno i skutecznie stosunek pracy bez wypowiedzenia - w sytuacji gdy tej okoliczności powódka nie udowodniła, a jedynie przedstawiła oświadczenie post factum i w trybie ewentualnym, iżby tak się właśnie zachowała, co jak pokazuje całość zebranego w sprawie materiału dowodowego byłoby nie uprawnione z uwagi na brak wykazania przez powoda spełniania przesłanek z art. 52 § 1 k.p. i nienaruszenia zakazu konkurencji w okresie wypowiedzenia przez pozwanego;
- 5) art. 232 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 116 k.p. - wyrażające się w niedopuszczalnym zwolnieniu powoda (pracodawcy) z ciężaru dowodu co do faktu powstania szkody, jej rozmiaru oraz przesłanek odpowiedzialności i w

konsekwencji przerzucenie na pozwanego (pracownika) ciężaru wykazania braku szkody;

- 6) art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez sporządzenie uzasadnienia w sposób uniemożliwiający kontrolę kasacyjną tego orzeczenia, w szczególności, przez nieustalenie faktów, które Sąd Apelacyjny uznał za udowodnione, niewskazaniu dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, a w szczególności wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że jego podstawę prawną stanowią przepisy art. 114 i art. 122 k.p. To na podstawie tych przepisów, uznając że zachodzą wszystkie w nich określone przesłanki Sąd Apelacyjny w [...] zasądził od pozwanego będącego pracownikiem na rzecz powodowej Spółki jako pracodawcy odszkodowanie za szkodę w pełnej wysokości. Rozważając zatem liczne zarzuty kasacji należało skoncentrować uwagę na tych z nich, które dotyczą podstaw zaskarżonego wyroku, a w szczególności przyjętych w nim przesłanek zastosowania art. 114 i art. 122 Kodeksu pracy.

Przyjmując powyższe założenie Sąd Najwyższy ocenił podstawy kasacji przez sprawdzenie czy zachodzi subsumcyjna odpowiedniość między podstawami wyroku to jest z jednej strony wskazanymi przepisami prawa materialnego i przyjętymi w wyroku założeniami interpretacyjnymi a z drugiej – ustalonymi okolicznościami faktycznymi.

Według oceny prawnej zaskarżonego kasacją wyroku Sądu drugiej instancji, o odpowiedzialności pozwanego za szkodę powodowej Spółki polegającą na wypłacie pozwanemu wynagrodzenia za pracę w okresie sześciomiesięcznego wypowiedzenia, rozstrzygają dwie okoliczności. Po pierwsze, że z winy umyślnej pozwany nie wykonał zawartego w umowie o pracę obowiązku powiadomienia pracodawcy o podjęciu działalności gospodarczej i po drugie, że w konsekwencji tego niepowiadomienia pracodawca nie mógł rozwiązać z

pozwanym stosunku pracy bez wypowiedzenia bo gdyby się o tym dowiedział, to złożyłby oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Według Sądu Apelacyjnego stanowiło to podstawę wystarczającą do ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkodę określoną przez pracodawcę, bez potrzeby ustalenia – jeżeli chodzi o pierwszą przesłankę – rodzaju działalności gospodarczej jaką zaczął prowadzić pozwany pracownik w okresie wypowiedzenia umowy o pracę, a jeżeli chodzi o drugą przesłankę – bez potrzeby oceny skuteczności przewidywanego oświadczenia pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie art. 52 k.p.

Sąd Najwyższy podzielił zawartą w kasacji pozwanego krytykę powyższych założeń oceny prawnej zaskarżonego wyroku.

Źródłem – jak się wydaje – wadliwej oceny prawnej wyroku jest brak uchwycenia zasadniczych – prawnie istotnych – elementów związku pomiędzy stwierdzonym uchybieniem pracownika a faktem wypłacenia pracownikowi wynagrodzenia za pracę które pracodawca uznał za swoją szkodę. Problem, który Sąd Apelacyjny wadliwie rozwiązał dotyczy związku przyczynowego. Stosownie do art. 114 i art. 115 k.p. konstytutywnym warunkiem odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy jest to, że wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych z winy pracownika została wyrządzona szkoda pracodawcy i chodzi tu o normalne następstwa niewykonania obowiązków pracowniczych.

Jeżeli – poprzestając na podstawie, faktycznej wyroku – przyjelibyśmy, że normalnym następstwem zaniedbania pozwanego stała się, sytuacja pozbawienia pracodawcy możliwości podjęcia oświadczenia woli co do rozwiązania umowy o pracę to takie następstwo samo przez się nie ma wartości majątkowej, a nie miałoby cech szkody także ustalenie, (które zdaje się uwzględniać wyrok), że gdyby pozwany pracownik powiadomił o podjęciu własnej działalności gospodarczej to pracodawca zdecydowałby się na złożenie mu oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie art. 52 k.p. Wszak to nie samo oświadczenie woli pracodawcy albo jego brak spowodowały – w ramach normalnego związku przyczynowego – następstwa „majątkowe” (szkodę), ale następstwa takie mogły przynieść dopiero skutki prawne

oświadczenia woli pracodawcy. To znaczy o szkodzie pracodawcy, wynikającej ze spowodowania, że nie złożył on oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia możnaby mówić w kontekście związku przyczynowego z zaniechaniem pracownika dopiero w razie skuteczności prawnej takiego hipotetycznie pomyślanego oświadczenia woli pracodawcy. Taką skuteczność uzyskiwałoby nie każde oświadczenie pracodawcy ale tylko oświadczenie zgodne z prawem, w szczególności z określonymi w art. 52 § 1 i § 2 k.p. warunkami rozwiązania umowy o pracę, bez wypowiedzenia. W tym kontekście stanowi naruszenie art. 114 i art. 115 Kodeksu pracy zdystansowanie się Sądu Apelacyjnego od oceny prawnej, według art. 52 § 1 i § 2 k.p. – oświadczenia woli pracodawcy, które on podjąłby gdyby pracownik powiadomił o podjęciu działalności gospodarczej.

Również niezrozumiałe jest pominięcie w podstawie faktycznej rozstrzygnięcia o dochodzonym w sprawie roszczeniu, wyjaśnienia okoliczności zarzucanego pozwanemu uchybienia obowiązkom pracowniczym. Pracodawca dochodząc szkody wynikającej z bezpodstawnego wypłacenia pozwanemu wynagrodzenia za pracę powinien wykazać, że stratę tę poniósł dlatego, że zachodziły prawne warunki do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia, w szczególności na skutek ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych (por. art. 52 § 1 pkt. 1 k.p.). Nie jest zrozumiałe dlaczego Sąd Apelacyjny uznał, że nie jest potrzebne wyjaśnienie okoliczności faktycznych, które pozwoliłyby na ustalenie tego jakich obowiązków (czy podstawowych) dotyczy zaniedbanie pozwanego i czy było to ciężkie naruszenie. Taka ocena zaskarżonego wyroku budzi szczególne zastrzeżenia ze względu na ustalenia dokonane przed Sądem pierwszej instancji, że pozwany zaczął prowadzić działalność gospodarczą w okresie wypowiedzenia umowy o pracę w sytuacji gdy pracodawca zwolnił go z obowiązku świadczenia pracy. Należało więc ocenić, stanowisko pozwanego, że jego działalność gospodarcza, nie spowodowała naruszenia dobra pracodawcy, na przykład w zakresie dyspozycyjności pracownika. Oczywiście istotne z tego punktu widzenia jest to jakiego rodzaju działalność gospodarczą podjął pozwany, czy mogła ona wkraczać w zakres działalności gospodarczej pracodawcy.

Z powyższych przyczyn uznając zasadność podstaw kasacji wskazujących na wadliwe zastosowanie art. 114 i art. 122 k.p. bez wyjaśnienia przesłanek tych przepisów Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 393¹ § 1 k.p.c.